

Uchwała Nr VIII/77/2007
Rady Gminy Baranów
z dnia 30 marca 2007 r.

w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013.

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U.z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn.zm.) oraz art.17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz.593 z późn.zm.) - Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baranów na lata 2007 - 2013, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baranów oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jan Franciszek Nowak

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr VIII/77/2007
Rady Gminy Baranów
z dnia 30 marca 2007r.

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY BARANÓW
na lata 2007-2013**

Marzec 2007

SPIS TREŚCI

WSTĘP

CZEŚĆ I - Raport o stanie gminy Baranów.

1. Działalność władz samorządowych
 - 1.1. Sołectwa
 - 1.2. Instytucje w regionie
2. Gminne jednostki organizacyjne
3. Środowisko przyrodnicze
4. Mieszkańcy gminy
5. Gminna infrastruktura społeczna
 - 5.1. Oświata i wychowanie
 - 5.2. Ochrona zdrowia
 - 5.3. Pomoc społeczna
 - 5.4. Kultura i sztuka
 - 5.5. Gospodarka lokalna
 - 5.6. Rolnictwo
 - 5.7. Infrastruktura techniczna
 - 5.8. Mieszkalnictwo
 - 5.9. Kultura fizyczna i turystyka
6. Budżet gminy

CZEŚĆ II- Diagnoza problemów społecznych.

CZEŚĆ III-Identyfikacja problemów – Analiza SWOT.

CZEŚĆ IV-Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

1. Misja
2. Cele strategiczne
 - 2.1. Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami w szczególności bezrobociem
 - 2.2. Pomoc osobom niepełnosprawnym
 - 2.3. Stworzenie usług dla ludzi starszych
 - 2.4. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny
 - 2.5. Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej
3. Wariant strategii polityki społecznej i instytucji
 - 2.1. Źródła finansowania
 - 2.2. Realizatorzy programu
 - 2.3. Partnerzy

wprowadzenie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Dokonujące się w Polsce procesy transformacji systemowej spowodowały radykalną zmianę uwarunkowań i mechanizmów funkcjonowania oraz rozwoju gminy.

W efekcie władze gminy stają wobec nowych istotnych problemów wymagających skutecznego rozwiązania.

Skuteczne i efektywne rozwiązanie problemów w celu coraz lepszego zaspakajania potrzeb mieszkańców zależy w dużym stopniu od sprawności zarządzania, czyli od umiejętności podejmowania - przy określonych uwarunkowaniach stworzonych przez otoczenie oraz ograniczeniach finansowych - optymalnych decyzji dotyczących rozwoju gminy dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Wymaga to stosowania - przez władze samorządowe nowych metod sterowania rozwojem gminy.

Proces sterowania rozwojem gminy musi mieć obecnie charakter aktywny i być nastawiony na kreowanie jej przyszłości, w którym decyzje bieżące wynikają z ustaleń o charakterze długookresowym, czyli winien być oparty na podejściu strategicznym.

Stąd też niezbędnym staje się prowadzenie przez władze samorządowe długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, której podstawą jest strategia.

Strategia to określona koncepcja świadomego i systematycznego sterowania długofalowym rozwojem gminy, polegająca na określeniu preferencji co do strategicznych kierunków jej rozwoju, a także działań wykonawczych zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Innymi słowy jest ona rozumiana jako swoisty długookresowy plan, przyjmujący takie kierunki oraz priorytety działania, a także alokację zasobów finansowych, które są niezbędne dla realizacji przyjętych celów rozwoju.

Ustawa o pomocy społecznej nałożyła na samorządy obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

To zadanie o szczególnym charakterze wymagało zaangażowania różnych środowisk mających poniekąd wpływ na pomoc społeczną w gminie.

Proces formułowania strategii nie może być oderwany od konkretnej rzeczywistości, czyli obecnego poziomu rozwoju, zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju, a także możliwości finansowych gminy.

Opracowana strategia będzie podstawą do nawiązania oraz rozwoju współpracy ośrodka pomocy społecznej z organizacjami społecznymi i instytucjami w celu rozwiązywania wspólnych problemów społecznych.

Tworzy ona również merytoryczną podstawę do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe na realizację zawartych w nich celów i zadań.

Ideą, która przyświecała opracowaniu niniejszej strategii było stworzenie rozwiązań umożliwiających działania osłonowe zapobiegające izolacji i marginalizacji, tam gdzie jest to potrzebne.

Świadomość istniejących w gminie problemów społecznych stanowi motywację do konstruowania rozwiązań dających szansę na podniesienie efektywności oddziaływań .

Opracowany materiał został podzielony na cztery części:

I część - Ogólna charakterystyka gminy.

II część – Diagnoza problemów społecznych w gminie.

III część – Mocne i słabe strony pomocy społecznej, szanse i zagrożenia.

IV część – Misja i szczegółowe cele strategiczne, które pozwolą chociaż częściowo poprawić sytuację osób wymagających pomocy.

Strategię opracowano na 7 lat (2007 - 2013).

Jako informacje źródłowe dla opracowania strategii przyjęto następujące materiały:

- dostępne dane statystyczne
- akty prawne związane z pomocą społeczną
- dane ośrodka pomocy społecznej.

Mamy nadzieję, że przedstawiona strategia przybliży problemy pomocy społecznej, a ponadto wierzymy, że będzie jednym z ważnych zadań realizowanych przez samorząd gminy.

CZEŚĆ I

RAPORT O STANIE GMINY BARANÓW

1. Działalność władz samorządowych

Organem gminy jest rada gminy, której działalność jest jawna. Jawność działania obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskania informacji, wstępu na sesje rad gminy i posiedzenia jej komisji a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych. Kadencja rady gminy trwa 4 lata licząc od dnia wyboru.

W skład Rady gminy wchodzi 15 radnych.

Rada gminy wybiera ze swego grona przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz 4 komisje:

- Komisja Rewizyjna,
- Komisja Organizacyjno Budżetowa, Mienia Komunalnego i Rozwoju Gospodarczego,
- Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska,
- Komisja Oświaty i Spraw Społecznych, Ładu i Porządku Publicznego.

Organem wykonawczym Gminy jest Wójt.

Wójt wykonuje uchwały Rady i zadania Gminy określone w przepisach prawa.

Wójt jest kierownikiem Urzędu, zwierzchnikiem służbowym pracowników Urzędu i kierownikiem gminnych jednostek organizacyjnych.

Wójt wydaje decyzje administracyjne, rozstrzyga w formie zarządzeń wszystkie sprawy należące do jego kompetencji wynikające z ustawy i przepisów wykonawczych w granicach uprawnień ustawowych.

1.1. W skład gminy wchodzi sołectwa:

- | | | |
|-------------|-----------------|-------------------|
| - Baranów | - Łukawica | - Śniadówka |
| - Czołna | - Łukawka | - Wola Czołnowska |
| - Dębczyna | - Łysa Góra | - Zagózdź |
| - Gródek | - Motoga | |
| - Huta | - Niwa | |
| - Karczunek | - Nowomichowska | |
| - Klin | - Pogonów | |
| - Koziół | - Składów | |

1.2. Instytucje w regionie

Na terenie gminy funkcjonują:

- Urząd Gminy, Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Przedszkole, Kościół Parafialny, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, banki, apteki, zakład energetyczny, Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Alexander”, Zakład Produkcyjny „Librus”, Poczta Polska, Ochotnicza Straż Pożarna, Stacja kontroli pojazdów, warsztaty samochodowe, sklepy.

2. Gminne jednostki organizacyjne.

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Samorządowa Administracja Mienia Komunalnego,
- Samorządowy Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji.

3. Środowisko przyrodnicze.

Gmina Baranów położona jest w północno-zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie puławskim, ok.20 km od miasta powiatowego Puławy. W bezpośrednim sąsiedztwie gmin: Abramów, Jeziorzany, Michów, Ułęż.

Atrakcyjne położenie w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Wieprz oraz na terenach o spokojnym, a jednocześnie urozmaiconym krajobrazie, obfitującym w lasy iglaste, liściaste oraz mieszane, stwarza możliwość aktywnego wypoczynku i agroturystyki. Charakterystyczną cechą tego rejonu klimatycznego jest mała ilość opadów, gorące lata.

W okolicach Baranowa gleby są na ogół słabe. Przeważająca większość gleb to gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym, o średniej i niskiej zawartości fosforu, potasu i magnezu. Ilościowo najwięcej gleb zakwalifikowanych jest do klasy IV, V i VI, a niewielkie ilości do klasy III.

W okolicach Baranowa występują od północy rozległe obszary podmokłe z glebami bagiennymi i torfowiska, zaś od zachodu i od południowego zachodu rozciągają się lasy mieszane zasobne w jagody, jeżyny, grzyby, orzechy. Ponadto w okolicach Baranowa występują liczne gliny ceramiczne.

4. Mieszkańcy gminy.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2006r gminę Baranów zamieszkiwało 4 330 osób, co stanowi 3,63% mieszkańców całego powiatu puławskiego i 0,20% mieszkańców województwa lubelskiego.

W tym mężczyzn – 1 703, kobiet – 1 818, dzieci – 817.

W latach 2000 – 2006 obserwuje się stały ubytek liczby ludności, dokonał się głównie z powodu mniejszej liczby urodzeń oraz większej liczby zgonów i wymeldowań na pobyt stały.

Przyrost naturalny w gminie Baranów wynosi 2,35 na 1000 osób. Ujemny przyrost naturalny wynika z pogarszającej się sytuacji materialnej młodych małżeństw oraz trudnej sytuacji, która panuje na rynku pracy.

Od roku 2000 do 2005 liczba ludności gminy zmniejszyła się 150 osób.

Jak wynika z danych statystycznych w 2005 roku w wieku przedprodukcyjnym było 984 osób, w wieku produkcyjnym 2 334 osób, w wieku emerytalnym 954 osoby.

5. Gminna infrastruktura.

5.1. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy Baranów znajduje się Szkoła Podstawowa w której uczy się obecnie 338 uczniów, Gimnazjum – 191 uczniów oraz Przedszkole do którego uczęszcza 28 dzieci.

Gmina jest organem prowadzącym w/wymienione placówki.

Ilość uczniów w szkołach z roku na rok spada.

Szkoły realizują swoje zadania w oparciu o swoje statuty oraz ustawę o systemie oświaty zawierające cele i zadania oraz kierunki działań w zakresie polityki społecznej.

5

Dzieci i młodzież wymaga dodatkowych szczególnych działań, zmierzających do zwiększenia ich szans życiowych.

Wyrównywanie szans edukacyjnych odbywa się poprzez rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci(uczniów).

Wszelkiego rodzaju deficyty w rozwoju intelektualnym oraz rozwoju sprawności fizycznej są nieustannie rekompensowane w formie zajęć wyrównawczych, prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych.

Uczniowie z orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej mają uruchamiane zajęcia indywidualne w wymiarze zgodnym z właściwym rozporządzeniem MENiS.

Uczniowie, którzy mają trudności w nauce mają możliwość uczestnictwa w zajęciach wyrównawczych z różnych przedmiotów.

Dla dzieci z wadami postawy uruchomione zostały zajęcia gimnastyki korekcyjnokompensacyjnej.

W Szkole Podstawowej oraz w Gimnazjum w Baranowie funkcjonuje etat pedagoga szkolnego, którego rolą jest m.in. pomoc uczniom z różnego rodzaju deficytami rozwojowymi.

Tak zorganizowany system wyrównywania szans edukacyjnych należy uznać za wyczerpujący i zadaniem polityki w zakresie edukacji będzie utrzymanie jego poziomu.

5.2. Ochrona zdrowia

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej znajdujący się na terenie gminy Baranów wykonuje zadania podstawowej opieki zdrowotnej. Świadczy pomoc środowiskową poprzez zatrudnianie dwóch pielęgniarek środowiskowych.

Zatrudniona jest również pielęgniarka szkolna.

5.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Na terenie Gminy Baranów głównym realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy Baranów, powołany Uchwałą Rady. Terenem działania jest obszar gminy Baranów. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ośrodek winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców nie mniej jednak niż trzech pracowników. W chwili obecnej kadre Ośrodka stanowi: kierownik, dwóch pracowników socjalnych realizujących zadania pomocy społecznej, księgową oraz referent ds. świadczeń rodzinnych wykonujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych oraz zaliczki alimentacyjnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne gminy i zlecone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej należy w szczególności;

1) tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w Gminie,

- 2) analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- 3) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- 4) pobudzenie społecznej aktywności w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- 5) praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 6) promowanie fachowej działalności socjalnej,
- 7) organizowanie poradnictwa socjalnego,
- 8) zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym mieszkańców Gminy Baranów oraz podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Bezsprzecznie potencjalnymi świadczeniobiorcami pomocy społecznej są osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Są to osoby bardzo zubożałe, z niezaspokojonymi podstawowymi potrzebami.

5.4. Kultura i sztuka

Samorządowy Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji prowadzi działalność kulturową na terenie gminy Baranów poprzez:

- organizowaniu spotkań z twórcami kultury i sztuki,
- współdziałaniu z twórcami ludowymi w zakresie krzewienia twórczości ludowej i zanikającego rzemiosła,
- współpracy z kołami gospodyń wiejskich i zespołami śpiewaczymi w zakresie zachowania tradycji regionalnych,
- promocji gminy na dożynkach wojewódzkich, powiatowych i gminnych,
- organizowaniu wystaw literackich oraz prezentujących dorobek biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Baranowie posiada dwie filie w Kozle i w Śniadówce. W budynku biblioteki znajduje się sieć komputerów z których korzystają mieszkańcy gminy.

Na terenie gminy Baranów funkcjonują trzy świetlice w miejscowościach: Baranów, Śniadówka i Kozioł. Podmiot prowadzący – Samorządowy Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji.

W najbliższym czasie należałoby położyć główny nacisk na przekształcenie istniejących świetlic wiejskich w świetlice socjoterapeutyczne, gdzie fachową pomoc i opiekę znalazłyby dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, patologicznych.

5.5. Gospodarka lokalna

Gmina Baranów jest gminą rolniczą, przeważają gospodarstwa kilkuhektarowe. Ta klasyfikacja wynika z przeznaczenia gruntów oraz podstawowych rodzajów działalności jakimi zajmują się w większości mieszkańcy gminy.

W gminie funkcjonuje 688 gospodarstw rolnych

Następną dominującą działalnością jest drobny handel.

Na dalszym miejscu znajduje się przemysł.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach liczba bezrobotnych z gminy Baranów wynosiła 253 osoby - stan na dzień 31.12.2006r. Stopa bezrobocia w tym czasie w powiecie wyniosła 13,6%.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w gminie przeważają osoby bez stażu pracy 47,43% ogółu bezrobotnych. Są to głównie absolwenci różnych typów szkół.

7

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w gminie dominują osoby młode tj. w wieku 25 lat, których udział kształtuje się na poziomie 35,18% ogólnej liczby bezrobotnych czyli 2/3 to młodzi bezrobotni.

Dla porównania w powiecie liczba bezrobotnych do 25 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 23,10%.

W wyniku bezrobocia pojawiają się liczne zagrożenia dla młodzieży. Brak pracy uniemożliwia lub opóźnia start życiowy i zawodowy młodych ludzi oraz skazuje ich na zależność od rodziców i przymusową „przedłużoną młodość”.

W największym stopniu bezrobocie dotyka w gminie osoby legitymujące się niskim poziomem wykształcenia, bowiem wśród ogółu bezrobotnych osoby mające wykształcenie zasadnicze zawodowe to 30,44% ogółu bezrobotnych, są to osoby długotrwale bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i niższym jest 24,51% ogółu bezrobotnych, z policealnym i średnim zawodowym – 24,11%, ze średnim ogólnokształcącym – 11,46% i z wyższym wykształceniem jest 9,49% ogółu bezrobotnych.

R e a s u m u j ą c – bezrobocie w gminie Baranów dotyka w znacznej części osoby młode o krótkim stażu pracy i absolwentów szkół, a także osoby o niskim poziomie wykształcenia.

Generalnie biorąc, ***przeciętny statystyczny zarejestrowany bezrobotny w gminie to: młoda osoba z zerowym lub małym stażem pracy i niskim poziomem wykształcenia.***

Na terenie gminy Baranów nie ma dużych zakładów pracy.

Wśród zakładów produkcyjnych funkcjonujących na naszym terenie należy wymienić:

- Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Euro Commerz”
- Zakład Przemysłowy „Librus”

Najbliższym zakładem produkcyjnym w którym zatrudnionych jest wielu mieszkańców naszej gminy to oddalone o 20 km Zakłady Azotowe Puławy.

5.6. Rolnictwo

Gmina liczy 85 km², użytki rolne zajmują 5 761 ha (67,7% ogólnej powierzchni gminy) w tym:

- grunty orne – 4 314 ha (74,9%)
- sady i plantacje truskawek – 117 ha (2,03%)
- łąki i pastwiska trwałe – 1 330 ha (23,07%)
- lasy 1983 ha (24%)
- pozostałe grunty pod zabudowaniami, podwórzami, drogami, nieużytkami i inne – 936 ha (10,7%).

Podstawową formą własności użytków rolnych jest gospodarka indywidualna, w gospodarstwach dominują zasiewy zbóż, a głównymi kierunkami produkcji zwierzęcej jest hodowla trzody chlewnej i bydła.

5.7. Infrastruktura techniczna.

Przez teren gminy Baranów nie przebiegają żadne linie kolejowe. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się w oddalonych o 23 km Puławach, z niego odjeżdżają pociągi w kierunku Warszawy, Lublina.

Gmina oddalona jest od Lublina – 60 km, zaś od Warszawy 120 km.

Najczęstszym środkiem lokomocji jest przedsiębiorstwo państwowe PKS z Puław oraz z Ryk.

Teren gminy Baranów jest zwodociągowany w 98%.

Sieć kanalizacyjna została wykonana jedynie w miejscowości Baranów.

Gminne wysypisko odpadów stałych znajduje się na terenie miejscowości Baranów.

Na wysypisku jest stały dozór. Funkcjonuje system indywidualnego odbioru odpadów.

Wywozem zajmuje się Samorządowa Administracja Mienia Komunalnego

5.8. Mieszkalnictwo

Na terenie gminy Baranów występuje zabudowa jednorodzinna oraz zabudowa wielorodzinna (budynek jednokondygnacyjny-blok oraz dwa budynki parterowe).

Gmina nie dysponuje budynkami socjalnymi. Istnieje potrzeba utworzenia mieszkania chronionego.

5.9. Kultura fizyczna i turystyka

Gmina Baranów nie posiada kompleksu sportowego, jak również boiska.

Planuje się budowę dużego boiska sportowego.

Teren gminy Baranów poprzez swoje urozmaicenie, szczególnie terenów rozciągających się nad doliną rzeki Wieprz, stwarza doskonałe warunki turystyczne.

6. Budżet gminy.

Budżet gminy jest uchwalany w formie uchwały budżetowej na rok budżetowy. Uchwała budżetowa stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Dochody budżetowe gminy określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Wydatki budżetowe gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w ustawach, w szczególności na:

- zadania własne,
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone,
- zadania przyjęte do realizacji w drodze umowy lub porozumienia,
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego określoną przez organ stanowiący.

CZĘŚĆ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W związku z koniecznością realizacji zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie lokalnym jak i na poziomie rodziny i jednostki) a także koniecznością wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, niezbędne jest profesjonalne i systemowe diagnozowanie problemów w skali gminy, opracowanie założeń jej polityki społecznej oraz przystosowanie istniejącej infrastruktury pomocowej do minimalizowania negatywnych skutków przemian społeczno-gospodarczych oraz do wspomaganie mechanizmów przystosowania społecznego.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Baranów została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiskowe pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dane uzyskane z Urzędu Statystycznego w Lublinie, Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach, instytucji współpracujących z ośrodkiem.

W latach 2000-2005 liczba mieszkańców gminy Baranów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wzrosła z 196 w 2000 roku do 245 w 2005 roku i ma tendencję wzrostową.

Wskaźnik udziału osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców wzrósł z 4,3% do 5,6% pomimo, iż liczba ludności rokrocznie ulega zmniejszeniu.

Odbiorcami pomocy społecznej w gminie są przede wszystkim osoby w przedziałach wiekowych 31-50 lat.

Strukturę demograficzną odbiorców pomocy społecznej świadczonej przez ośrodek w grudniu 2006 roku przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Struktura wiekowa świadczeniobiorców pomocy społecznej

Wiek	Liczba osób
Poniżej 15 lat	167
16-21	1
22-30	29
31-40	40
41-50	42
51-60	17
61-70	2

71 i więcej	1
-------------	---

Źródło: dane własne.

10

Najwięcej osób korzysta z rzeczowej formy pomocy tj. z dożywiania. Jest to dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolu, obecnie pełny obiad. W roku 2005 z tej formy pomocy skorzystało 155 osób, w roku 2006 – 167 osób. Kolejną formą pomocy o którą najczęściej ubiegają się mieszkańcy gminy to pomoc celowa. W 2005 roku przyznano 119 zasiłków celowych, a w 2006 roku- 120 zasiłków.

Analizując wydatki na pomoc społeczną, największą dynamiką wzrostu charakteryzowały się wydatki przeznaczone na posiłek dla dzieci i na tę formę pomocy przeznaczają się najczęściej środki finansowych.

Najczęstsze przyczyny kwalifikujące osoby do korzystania ze środków pomocy społecznej przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy w gminie.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Lata – liczba osób					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ubóstwo-----	90	83	108	123	111	112
bezrobocie-----	63	53	68	82	76	70
bezradność w spr.opiek-wych-----	45	58	33	64	42	45
niepełnosprawność----	47	43	49	62	34	30
rodziny wielodzietne—	24	41	55	47	31	26
długotrwała choroba—	36	27	35	22	22	33
rodziny niepełne-----	26	26	21	27	15	15
alkoholizm-----	16	15	9	8	7	4
potrzeba ochrony macierzy.-----	22	26	23	19	13	9
trudności w przystosowaniu do	3	1	1	1	-	-

życia po opuszczeniu zakładu karnego-----						
---	--	--	--	--	--	--

Źródło: dane własne.

Z powyższych danych wynika, że największą grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią *osoby bezrobotne* i ich liczba z roku na rok wzrasta. Bezrobocie jest przyczyną innego problemu – ubóstwa.

Długotrwałe bezrobocie oznacza dla rodziny nie tylko drastyczne obniżenie dochodów, ale pociąga za sobą cały szereg dalszych problemów – poczucia krzywdy, frustracji, a także izolacji społecznej, pogorszenia stanu zdrowia oraz wzrost zjawisk społecznie niepożądanych i zachowań patologicznych.

Zjawisko bezrobocia powoduje, iż mieszkańcy nie mają środków na kształcenie swoich dzieci.

Negatywne wzorce wychowawcze, zarówno zewnętrzne jak i wynikające z najbliższego otoczenia, brak dyscypliny młodzieży w konsekwencji może doprowadzić do zachwiania się wśród młodych ludzi systemu wartości.

Zatem argumentacją dla rozwoju inicjatyw samorządowych jest nie tylko aspekt finansowy problemu bezrobocia w środowisku lokalnym i konieczność ponoszenia przez budżet gminy znaczących kosztów pomocy społecznej kierowanej do bezrobotnych i ich rodzin. Jest nią również świadomość zagrożeń wynikających z długotrwałego bezrobocia dla jednostki, rodziny i społeczności.

Przyczyną bezrobocia jest ogólnie zła sytuacja gospodarcza kraju, mająca swą wymowę, także w istniejącej polityce rolnej co negatywnie wpływa na rozwój gminy. Głównym celem polityki lokalnej w zakresie zwalczania bezrobocia powinno być podjęcie działań pomocowych zmierzających do zwiększenia aktywności w poszukiwaniu pracy, a w końcowym efekcie wyjścia z bezrobocia i z kręgu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Rozmiary i cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania problemów ekonomicznych, politycznych i społecznych.

Analizując strukturę mieszkańców gminy Baranów warto zauważyć, że 874 to *osoby niepełnosprawne* (stanowi to 20% ogółu ludności gminy), liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła 5456,7 tys. co stanowiło 14,3% ogółu ludności kraju – dane Urzędu Statystycznego ze spisu powszechnego w 2002r.

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Znaczenie tych problemów wynika z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym.

Niepełnosprawność w swej istocie jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Określana jest w różny sposób:

- w oparciu o zmiany kliniczne,
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania,
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych.

Powszechnie za niepełnosprawną uznaje się osobę, której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Niepełnosprawność jest także jedną z przyczyn powodujących korzystanie z pomocy społecznej:

- w 2003r pomocy udzielono 62 rodzinom w których była osoba niepełnosprawna,

- co stanowi 39,5% ogółu świadczeniobiorców,
 - w 2004r pomocy udzielono 34 rodzinom, co stanowi 26,4% ogółu świadczeniobiorców,

12

- w 2005r pomocy udzielono 30 rodzinom, co stanowi 25% osób korzystających z pomocy społecznej.
 - w 2006r pomocy udzielono 32 rodzinom, co stanowi 24% osób korzystających z pomocy społecznej.

Z powyższych danych wynika, że znaczna część beneficjentów pomocy społecznej to osoby niepełnosprawne.

Poniższa tabela przedstawia osoby niepełnosprawne z terenu gminy Baranów wg. ekonomicznych grup wieku, płci, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej - tabela nr 3.

Tabela nr 3. Osoby niepełnosprawne według ekonomicznych grup wieku, płci, poziomu wykształcenia, aktywności ekonomicznej w gminie.

Wyszczególnienie	ogółem	mężczyźni	Kobiety
Ogółem	874	409	465
Według ekonomicznych grup wieku:			
przedprodukcyjnym-----	23	15	8
produkcyjnym-----	375	229	146
poprodukcyjnym-----	476	165	311
Według aktywności ekonomicznej:			
aktywni zawodowo-----	224	140	84
pracujący-----	221	137	84
bezrobotni-----	3	3	-
bierni zawodowo	648	268	380
Według poziomu wykształcenia:			
wyższe-----	3	-	-
policealne-----	5	-	5
średnie-----	56	30	26
zasadnicze zawodowe-----	142	94	48
podstawowe ukończone	353	174	179
podstawowe nieukończone	304	104	200

Źródło: Urząd Statystyczny w Lublinie – dane ze spisu powszechnego w 2002 r.

Przy Szkole Podstawowej w Baranowie działa stowarzyszenie „Przyjazna dłoń”. Zrzesza rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz osoby niepełnosprawne. Zakres działania stowarzyszenia to przede wszystkim;

- terapia zajęciowa dla dzieci,
- wspomaganie rodziców dzieci niepełnosprawnych,
- organizowanie uroczystości i imprez integracyjnych,
- współpraca z klasą integracyjną i innymi stowarzyszeniami działającymi w województwie,
- integracja ze środowiskiem lokalnym,
- pomoc materialna.

Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin w gminie należą również zjawiska **alkoholizmu i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych**.

Alkoholizm to choroba powstająca na skutek uzależnienia organizmu od alkoholu, który powoduje stopniowe uszkodzenie komórek centralnego systemu nerwowego. Jest to zjawisko społecznie kryminogenne.

Alkoholizm jest chorobą, która dotyka całą rodzinę, a nie tylko jednego z jej członków.

Rodzina ta funkcjonuje w sposób nieprawidłowy, jest zamknięta na kontakty z otoczeniem. Rodziny takie zalicza się do rodzin patologicznych, czyli chorych. Alkoholizm to jeden z najbardziej rozpowszechnionych nałógów, jest on niebezpieczny ze względu na łatwą dostępność, jak również powszechne, społeczne przyzwolenie na jego nadużywanie. Alkoholizm dotyczy zarówno młodzieży jak i osób dorosłych.

Problem alkoholowy stanowi zagrożenie dla społeczeństwa. Gmina nie posiada danych o ilości osób uzależnionych od alkoholu. Dane ośrodka pomocy społecznej nie odzwierciedlają problemu w gminie.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia.

Gmina, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swojej społeczności lokalnej oraz dostępnych zasobach, podejmuje działania, które corocznie ujmowane są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nad realizacją Programu czuwa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana przez Wójta w drodze zarządzenia.

Założenia programowe Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to:

- 1/ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2/ udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3/ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4/ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

14

Prognozę problemów społecznych w gminie przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4. Prognoza problemów społecznych w gminie.

Problem społeczny	natężenie obecnie (w-wysokie, s- średnie, n-niskie)	tendencja (m-malejące, r- rosnące)
ubóstwo----- bezdomność-----	w -	r -
bezrobocie----- niepełnosprawność-----	w s	r r
przemoc w rodzinie-----	s	r
bezradność w spr. opiek.wych-----	w	r
brak umiejętności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakł. karnego-----	n	m
alkoholizm-----	s	r
narkomania-----	brak danych	brak danych

Źródło: dane własne.

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe.

Na terenie gminy Baranów sprawami dzieci zajmują się: szkoły, przedszkole, ośrodek pomocy społecznej ośrodek zdrowia oraz Samorządowy Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji.

W szkołach wprowadzono zajęcia świetlicowe oraz pozalekcyjne.

Realizowane są także programy profilaktyczne.

Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi szkoły prowadzą zajęcia wyrównawcze oraz korekcyjne.

W Szkole Podstawowej utworzono klasę integracyjną.

Szkoły najbardziej narażone są na następujące problemy: wagary, spożywanie alkoholu, palenie papierosów.

Dlatego też dla uczniów z problemami społecznymi organizowane są spotkania z pedagogiem, kieruje się ich na badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Stworzenie świetlic socjoterapeutycznych w miejsce już istniejących świetlic jest w tym momencie bardzo wskazane.

Prognoza do roku 2015 zakłada generalnie zmniejszenie ogólnej liczby ludności w Polsce. Tak więc ważnym problemem będzie postępujący proces starzenia się ludności i systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Przewidywane na okres perspektywiczny w strukturze ludności według wieku oddziałujące bezpośrednio na przyszłe potrzeby mieszkańców gminy charakteryzować się będą następującymi cechami:

- znacznym zmniejszeniu populacji dzieci i młodzieży do lat 17,
- dużym przyroście liczby ludności w wieku produkcyjnym,
- dużym przyroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Stwarzać to będzie potrzebę budowy całego systemu zabezpieczenia społecznego dla tej grupy ludności.

Zmiany te i inne powodować będą konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy.

CZĘŚĆ III

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH – ANALIZA SWOT

Ustawa o pomocy społecznej przyjmuje, iż adresatem działań pomocy społecznej jest rodzina jako całość.

Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać te rodziny, ale także ma reagować na nowe sytuacje, w których się znalazła.

Pomoc ma trzy podstawowe cele:

- zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- doprowadzenie w miarę możliwości do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem,
- zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań gminy z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

1. zadania własne

- przyznawanie świadczeń: zasiłków okresowych, celowych,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz ubrania osobom tego pozbawionym,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną ,
- kierowania do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb.

2. zadania zlecone

- przyznawanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- organizowanie świadczeń specjalistycznych, usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

1. Mocne strony pomocy społecznej

- na terenie gminy funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej realizujący zadania własne oraz zadania zlecone. Pracownicy ośrodka dzięki swym umiejętnościom i kwalifikacjom pomagają rozwiązywać trudne problemy podopiecznych. Praca w ośrodku ukierunkowana jest na: - pomoc finansową , - pomoc rzeczową, - pracę socjalną skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Praca socjalna prowadzona przez ośrodek zmierza do tego, aby wzmocnić u beneficjentów poczucie odpowiedzialności za swój byt i swojej rodziny i nie pogłębiać zależności od pomocy społecznej. Jednak sukces w tej dziedzinie zależy przede wszystkim od usuwania strukturalnych przyczyn ubóstwa oraz stworzenia szansy na niezależność finansową świadczeniobiorców pomocy społecznej przez zwiększenie liczby miejsc pracy.
- pomoc środowiskowa w gminie Baranów ukierunkowana jest również na pomoc dzieciom i młodzieży. Na terenie gminy działają trzy świetlice w miejscowościach: Baranowie, Śniadówce i Koźle. Podmiot prowadzący - Samorządowy Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Baranowie
- przy Szkole Podstawowej w Baranowie działa stowarzyszenie „Przyjazna dłoń”. Zrzesza rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz osoby niepełnosprawne
- w Szkole Podstawowej w Baranowie utworzona jest klasa integracyjna
- wykwalifikowana kadra w oświacie, kulturze i służbie zdrowia
- dobra współpraca ośrodka z lokalną służbą zdrowia -wspólne wyjazdy z pielęgniarką środowiskową
- zaangażowanie władz w rozwój gminy
- działalność internetowej kawiarenki w Bibliotece Publicznej.

2.Słabe strony pomocy społecznej

- ośrodki pomocy społecznej borykają się z różnymi problemami. Posiadane środki nie są wystarczające. Ośrodki rozdzielają je tak, ażeby mogły zapewnić pomoc jak najszerszej grupie osób potrzebujących, a nie adekwatnych do potrzeb
- brak jest środków finansowych na zatrudnienie w ośrodku dodatkowo co najmniej jednego pracownika socjalnego
- dodatkowym utrudnieniem w ośrodku jest brak specjalistów np. specjalisty do pracy z rodziną , terapeuty lub psychologa w celu prowadzenia działalności profilaktycznej i wspierania rodzin z długotrwałą chorobą
- brak organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej
- wzrastająca liczba osób wymagających pomocy, ubożenie mieszkańców gminy
- brak osób chętnych, które mogłyby wesprzeć działalność ośrodka - wolontariuszy
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb niepełnosprawnych

- małe zaangażowanie społeczności lokalnej w działaniach samopomocowych
- brak mieszkań chronionych
- niewystarczające, niepełne realizacje potrzeb ludzi starszych
- brak atrakcyjnych propozycji spędzania wolnego czasu dla młodzieży

18

- brak wyspecjalizowanej kadry w istniejących świetlicach (pedagog, psycholog)
- migracja młodzieży do dużych miast
- brak szkoły ponadgimnazjalnej na terenie gminy
- niski poziom wykształcenia mieszkańców gminy
- brak ośrodków rekreacji
- brak Posterunku policji
- starzenie się społeczeństwa gminy, brak domu pomocy społecznej, dziennego ośrodka pobytu
- wysoki poziom bezrobocia - brak nowych miejsc pracy na terenie gminy, trudności w znalezieniu pracy przez kobiety w wieku 30-40 lat, bezrobocie osób młodych z niskim wykształceniem pozostających na terenie gminy
- duża odległość od większych miast, co powoduje trudności w znalezieniu pracy
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych (kilkuhektarowe), gospodarstwa nieopłacalne ze względu na niską jakość gleb
- brak większych zakładów pracy.

3. Zagrożenia

- pogłębienie się ubóstwa w wyniku procesu dostosowania się do wymogów Unii Europejskiej (gospodarka rolna)
- narastające bezrobocie
- brak samopomocy
- brak dostatecznej liczby etatów w pomocy społecznej
- brak wystarczających możliwości rozwoju ludzi młodych
- wzrost patologii do
- migracja wykształconej młodzieży oraz fachowców do dużych miast i za granicę
- brak inwestycji gospodarczych
- starzenie się społeczeństwa
- zła komunikacja na terenie gminy
- niski poziom życia rodzin
- zagrożenie brakiem zabezpieczenia społecznego
- brak mieszkań chronionych, domu pomocy społecznej
- dezaktualizacja kwalifikacji kadry pomocy społecznej

4. Szanse

- istniejące zakłady pracy
- przyjmowanie inicjatywy przez młodych rolników
- inwestowanie w rozwój istniejących instytucji
- rozwój rekreacji, turystyki
- współpraca z sąsiednimi gminami oraz powiatem
- kwalifikacje kadry pomocy społecznej
- zapobieganie migracjom i bezrobociu
- możliwość pozyskiwania środków pomocowych na rozwój pomocy społecznej dzięki posiadaniu strategii

- możliwość zmniejszenia problemów społecznych poprzez profesjonalną pracę socjalną
- pewna stabilność prawa
- posiadanie budynku po byłej szkole w Gródku.

CZEŚĆ IV STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. MISJA

Stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

2. CELE STRATEGICZNE

- 2.1.** Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami w szczególności bezrobociem.
- 2.2.** Pomoc osobom niepełnosprawnym.
- 2.3.** Stworzenie usług na rzecz ludzi starszych.
- 2.4.** Tworzenie warunków sprzyjających umocnieniu instytucji rodziny.
- 2.5.** Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej.

2.1. POMOC OSOBOM I RODZINOM ZAGROŻONYM DYSFUNKCJAMI W SZCZEGÓLNOŚCI BEZROBOCIEM

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie wynika, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie.

Przeciwdziałanie temu zjawisku jest jednym z warunków zmniejszenia liczby osób ubiegających się o pomoc.

Oprócz bezrobocia występują takie problemy jak:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych
- niepełnosprawność
- długotrwała choroba
- alkoholizm.

Aby skutecznie przeciwdziałać temu zjawisku należy podejmować następujące działania :

1. Zorganizowanie grup wsparcia dla osób współzależnych. Przekształcenie już istniejących świetlic w świetlice socjoterapeutyczne.
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy , informacji o wolnych miejscach, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego , szkoleniach , organizowania prac społecznie użytecznych, tworzenia infokiosków oraz gminnych punktów obsługi bezrobotnych.
3. Prowadzenie wszechstronnej pracy z rodziną i wykorzystywanie różnorodnych metod i technik (kontrakt socjalny), kształtowanie pozytywnego myślenia, mobilizowanie osób młodych z niskim poziomem wykształcenia do podnoszenia kwalifikacji na kursach dokształcających.
4. Pobudzanie aktywności osób korzystających z pomocy przy rozwiązywaniu problemów – program „Szansa”.
5. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
6. Pozyskiwanie środków na pomoc osobom i rodzinom odpowiednią do potrzeb.
7. Budowanie pozytywnego wizerunku ludzi dotkniętych chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem.
8. Przełamanie obojętności i niechęci w społeczności lokalnej wobec osób dotkniętych niedostosowaniem społecznym.
9. Systematyczne monitorowanie władzom gminy o problemach społecznych.
10. Ścisła współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, punktem konsultacyjnym, Policją.

Oczekiwane rezultaty.

1. Ograniczenie liczby osób korzystających z pomocy finansowej.
2. Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom najbardziej potrzebującym i adekwatnej do ich potrzeb.
3. Pozyskanie większych środków na pomoc społeczną.
4. Zaangażowanie społeczności lokalnej w problemy pomocy społecznej, a także osób z dysfunkcjami (pomoc sąsiedzka).
5. Zwiększenie aktywności osób i rodzin korzystających z pomocy, a zwłaszcza osób bezrobotnych.

6. Umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych.

7. Bezpieczeństwo osób współzależnych.

2.2. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Rodziny w skład których wchodzi osoba niepełnosprawna, stają przed problemami życiowymi, odnoszącymi się do materialnej sfery ich życia, konieczności sprawowania opieki i świadczenia usług pielęgnacyjnych, niesienia pomocy w wykonywaniu codziennych czynności i zapewnienia warunków domowej rehabilitacji oraz dojazdu do placówek służby zdrowia, urzędów.

Potrzeby te trudno jest zaspokoić na terenie wiejskim jakim jest nasza gmina.

Brak organizacji pozarządowych, osób chętnych do opieki nad osobami niepełnosprawnymi, daleka odległość domostw, zła komunikacja, a także ograniczone środki finansowe gminy są przyczyną nie zaspakajania lub zaspakajania w niewystarczającym stopniu potrzeb tych osób.

Działania podejmowane na rzecz rodzin w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane.

Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe niż potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Odmiennej formy wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, odmiennej zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe.

Pomoc rodzinom z osobą niepełnosprawną i chorą jest obecnie i będzie w przyszłości realizowana poprzez :

1. Systematyczną współpracę ze stowarzyszeniem „Przyjazna dłoń” w Baranowie, wspieranie działalności stowarzyszenia.

2. Informowanie osób na bieżąco o możliwościach uzyskania pomocy finansowej na zakup sprzętu inwalidzkiego, turnusach rehabilitacyjnych, doradztwa.

3. Ścisła współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach oraz z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, służbą zdrowia, a zwłaszcza z pielęgniarkami środowiskowymi poprzez wspólne wyjazdy w teren.

4. Udzielanie pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

5. Praca socjalna - integracja osób niepełnosprawnych z terenu gminy, przeciwdziałanie izolacji.

6. Współpraca ze szkołą w celu pozostawienia dziecka niepełnosprawnego w rodzinie - dalszy rozwój klas integracyjnych.

7. Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej.

22

Oczekiwane rezultaty.

1. Pozostawienie dzieci niepełnosprawnych w szkolnym wieku przy rodzicach.
2. Poprawa sytuacji materialno-bytowej osób niepełnosprawnych.
3. Usprawnienie fizyczne i społeczne osób niepełnosprawnych.
4. Lepszy kontakt ze środowiskiem.
5. Możliwość załatwiania spraw w urzędach przez same osoby niepełnosprawne.

2.3 STWORZENIE USŁUG DLA LUDZI STARSZYCH

Ludzie starzy wymagają specyficznych form pomocy, której celem jest jak najdłuższe utrzymanie ich w rodzinnym środowisku.

Ważną rzeczą staje się utworzenie dziennego domu pomocy społecznej dla tych ludzi, który świadczyłby usługi opiekuńcze i bytowe całodobowo. Mieszkanie takie przeznaczone byłoby dla kilku osób, bądź domu pomocy społecznej.

Podjęte działania:

1. Wdrożenie rządowego programu „Posiłek dla potrzebujących”.
2. Rozszerzenie usług opiekuńczych, wzajemna pomoc.
3. Współpraca z Samorządowym Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji i Kołem Gospodyń Wiejskich - promocja aktywnego trybu życia osób starszych.
4. Współpraca z władzami gminy mająca na celu utworzenie mieszkania chronionego lub dziennego domu pomocy społecznej.

Oczekiwane rezultaty:

1. Godne życie osób starszych, poczucie bezpieczeństwa.
2. Włączenie osób starszych do życia lokalnej społeczności, zagospodarowanie wolnego czasu.
3. Poczucie bycia potrzebnym.

2.4 TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU I INSTYTUCJI RODZINY

Wzmocnienie systemu rodzinnego może dokonywać się na różnych płaszczyznach. Z jednej strony poprzez samowzmacnianie wewnątrzrodzinne – autobudowanie więzi na poziomie rodziny (dialog i postawy akceptacji). Z drugiej poprzez wzmacnianie wewnątrzrodzinne – budowanie więzi na poziomie lokalnym, a także globalnym poprzez stworzenie warunków do rozwoju rodziny, podwyższanie statusu rodzin, integrację podmiotów w otoczeniu rodziny, rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwaniu rodzinnego potencjału.

Ważną rolę w rozwiązywaniu problemów rodziny odgrywa ośrodek pomocy społecznej.

Rodziny objęte wsparciem ośrodka odznaczają się m.in. zaburzoną strukturą w postaci niestabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego. Zaburzona struktura rodziny będącej przecież pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka wpływa niekorzystnie na jego rozwój społeczno-emocjonalny.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności a niejednokrotnie i chęci prawidłowego wypełniania ról społecznych, a tym samym zaspakajania potrzeb dziecka, zarówno tych podstawowych jak i emocjonalnych. Brak poczucia bezpieczeństwa, właściwej komunikacji powoduje powstawanie poważnych trudności wychowawczych.

Podjęte działania:

1. Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez:
 - organizację i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,
 - zapewnienie odzieży, wyposażenie w artykuły szkolne,
 - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego,
 - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
3. Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.
4. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
5. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną.
6. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.

7. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.
8. Wyrównywanie szans edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży wiejskiej.

24

Oczekiwane rezultaty

1. Godne życie rodzin zamieszkałych na terenie gminy.
2. Poczucie bezpieczeństwa.
3. Utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku lub umożliwienie mu powrotu do rodziny.
4. Prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.

2.5 PODNIESIENIE POZIOMU KWALIFIKACJI I DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH ZATRUNIONYCH W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Niezwykle ważne miejsce w świadczeniu pomocy człowiekowi niezdolnemu do przewyciężenia trudów życia, do życia na własny rachunek zajmuje pracownik socjalny - osoba działająca na rzecz najbardziej potrzebujących, poszkodowanych, pokrzywdzonych, bezrobotnych, samotnych, jednym słowem znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji życiowej.

Działania pracowników socjalnych - wyznaczone przez cele do jakich powinni dążyć w swojej pracy oraz poprzez podejmowane zadania - są skierowane ku drugiemu człowiekowi bądź grupie osób, aby nieść im pomoc oraz wsparcie.

Przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany stale podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Podjęte działania:

1. Uzyskanie I stopnia specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej, mający na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych.
2. Czynny udział pracowników ośrodka w szkoleniach, kursach, konferencjach oraz warsztatach zajęciowych.
3. Raz w miesiącu spotkanie z pracownikami (analiza sytuacji w terenie).
4. Wzmacnianie roli pracownika socjalnego w środowisku.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost liczby wyspecjalizowanych pracowników socjalnych.
2. Podniesienie jakości usług ośrodka.
3. Podniesienie statusu zawodowego pracownika socjalnego.
4. Skuteczniejsze działanie pracowników służb społecznych.

3. WARIANTY STRATEGII POLITYKI SPOŁECZNEJ**3. 1. Źródła finansowania**

- budżet samorządu lokalnego
- środki pozyskiwane z funduszy zewnętrznych rządowych, pozarządowych
- środki pozyskiwane z programów celowych.

3. 2. Realizatorzy programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Rada i Urząd Gminy

3. 3. Partnerzy

- szkoły z terenu gminy
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- stowarzyszenie „Przyjazna dłoń”
- Samorządowy Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji.

Cele i zadania wyznaczone w strategii będą realizowane przy współpracy:

- społeczności lokalnej
- Samodzielny Publiczny ZOZ w Baranowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach
- Polski Czerwony Krzyż w Puławach
- Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Lublinie
- pedagog szkoły w Baranowie
- Posterunek Policji w Kurowie
- Powiatowy Urząd Pracy w Puławach.

Działania określone w powyższej strategii są zadaniami ogólnospołecznymi i ważnym elementem polityki społecznej gminy Baranów.

Program ten jest ciągle „otwarty” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi.

Uwagi końcowe

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.